

1 Agenda en Leidraad

Programma

**Wadden
zeehavens**

Raad van Advies Waddenzeehavens

1 december 2016 17.30-20.00 uur

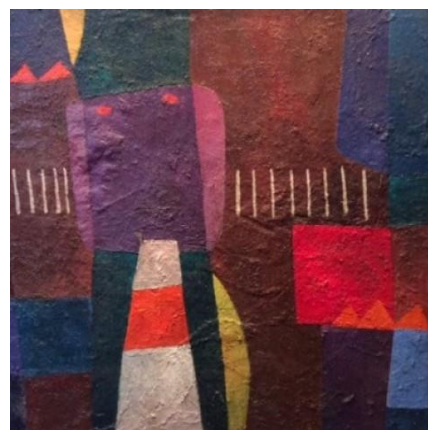
Huize Oranjewoud

Lindelaan 1, 8453 JD Oranjewoud

Agenda en Leidraad

Arjen Bosch

Schilderij Boele Bregman,
Museum Belvédère

Agenda

- 1. Welkom op Huize Oranjewoud (17.30 uur)**
 - **Reconstructie Landgoed Oranjewoud en museum Belvédère**

- 2. Toelichting op agenda, verslag en mededelingen**
 - **Verslag Raad van Advies 20 juni 2016**
 - **Mededelingen**

- 3. Unesco-havens**
 - **Samenwerking Programma naar een Rijke Waddenzee**
 - **Werkateliers**
 - **Wadden Sea UNESCO ports**

 - **Building with Nature Waddenzeehavens:**
 - **Slibmotor Koehool**
 - **Marconi Delfzijl**
 - **Haven- en natuurontwikkeling Den Helder**

 - **Duurzaam havenbedrijf**
 - **Oliebestrijding**
 - **Intentieverklaring Dark sky**

 - **Specialisatie**
 - **Algen- schelpdier-proefboerderij**

- 4. Beleidsverkenning Structuurvisie Waddenzee**
 - **Toelichting op beleidsverkenning door projectteam I&M**
 - **Toelichting inbreng programmateam Waddenzeehavens**
 - **Waddenzeehuisberaad**

- 5. Waddenfonds**
 - **Investeringskader**
 - **Voortgang projecten**

- 6. Samenwerken met Coalitie Wadden Natuurlijk**

- 7. Planning**

Leidraad Raad van Advies Waddenzeehavens

Dit document leidt de deelnemers door de agenda van de Raad.

1. Welkom op Oranjewoud (17.30 uur)

- **Reconstructie Huize Oranjewoud en museum Belvédère**
Staatsbosbeheer legde in 2004 in samenwerking met de gemeente Heerenveen en de Stichting Museum Belvédère het Museumpark Landgoed Oranjewoud aan. De deels verdwenen Noordelijke tuin is gereconstrueerd en het landgoed is uitgebreid met een 'Vierde tuin' waarin Museum Belvédère een prominente plek kreeg. Piet Winterman¹ geeft een toelichting.

[1b SBB brochure Oranjewoud uit 2005]²

2. Welkom, agenda, verslag en mededelingen

Agenda

Stemt de Raad in met de agenda (zie blz. 2)?

Verslag

[2a Verslag RvA 20 juni 2016]

*Stemt de Raad in met het verslag van de vorige bijeenkomst ?
Zijn er nog opmerkingen naar aanleiding van het verslag ?*

Mededelingen

De grootste Nederlandse havenbedrijven werken samen in de Branche Organisatie Zeehavens.

*Gelegenheid voor benoemen van kernpunten uit de BOZ.
Zijn er mededelingen die niet passen in de agenda ?*

3. UNESCO havens

Samenwerking Programma naar een Rijke Waddenzee

¹ Piet Winterman van Staatsbosbeheer volgt Arjan Berkhuisen op in de Raad

² Aanduidingen [met deze layout] geven de titel van het betreffende pdf-bestand

Programma naar een rijke Waddenzee ondersteunde in het verleden meerdere projecten die onder de Raad ressorteren, waaronder het programma Building with Nature Waddenzeehavens. Dit jaar ondersteunt het programma voor 50% de trilaterale conferentie en de bijbehorende follow-up. Met Programma naar een Rijke Waddenzee is ook afgesproken om met twee werkateliers een follow-up te geven aan de belangrijkste aandachtspunten van de conferentie. Deze werkateliers worden gehouden in december 2016.

PROGRAMMA NAAR EEN RIJKE WADDENZEE

[3a Programmaplan Rijke Waddenzee 2015 - 2018]

[3b Uitnodiging werkateliers Innovaties en Natuurdoelen]

Hendrikus Venema en Lianne Huzen zijn te gast in de Raad en geven een toelichting en zijn beschikbaar voor dialoog

Wadden Sea UNESCO ports

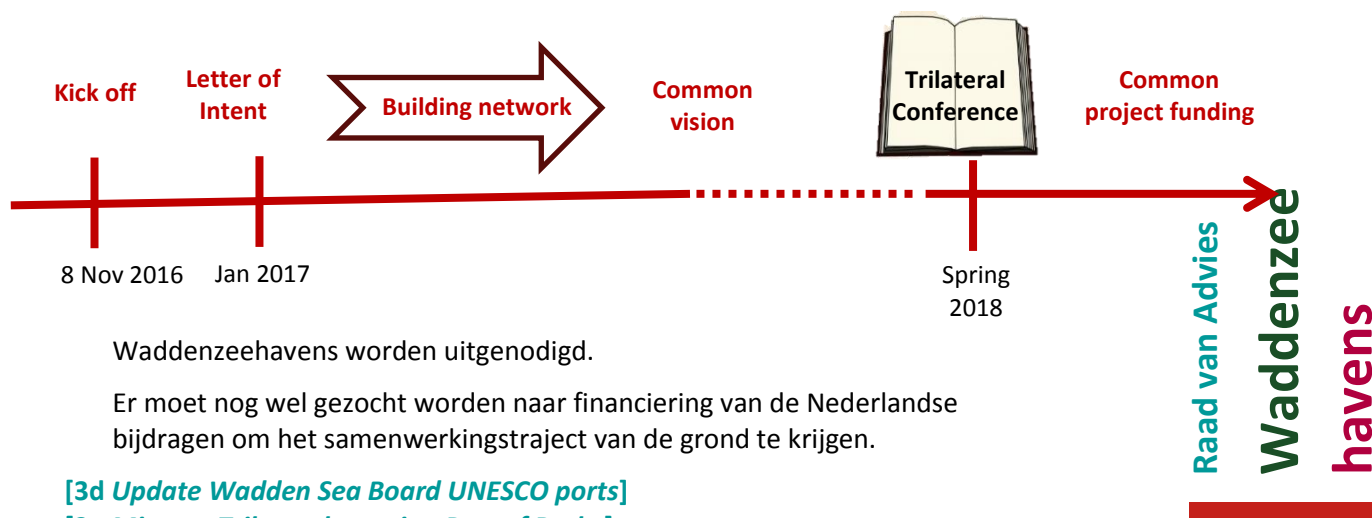
De *Trilateral Working Conference UNESCO Ports* vond plaats voorafgaand aan de vorige Raad in Appingedam. De conferentie werd afgesloten met een paneldiscussie, waarbij werd aanbevolen te komen tot een trilaterale havensamenwerking en een relatie te leggen met de *13th Trilateral Waddensea Conference 2018* en de trilaterale kennisagenda.

[3c Report UNESCO port conference]

Met EZ is voorstel voor een opzet gemaakt, waarvan voor de *Wadden Sea Board* op 3 november een update is gemaakt met de inzet voor samenwerking. Deze update gaat ook in op het houden van een Waddenzeehaven conferentie vlak voor de Trilaterale regeringsconferentie. Op 8 november vond een ontmoeting plaats met vertegenwoordigers van havens per land. De deelnemers waren het er over eens dat er voldoende basis is om samen te werken aan duurzame havenontwikkeling aan het Werelderfgoed, onder de titel '*Wadden Sea UNESCO ports*'. De deelnemers namen het voorstel uit de update voor de Wadden Sea Board over (zie schema hieronder) en spraken af om in eigen land te zoeken naar financiering in de komende periode, en om op termijn te zoeken naar een meer permanente vorm van financiering. De eerste actie van de deelnemers in Brake is het opstellen van een *Letter of Intent*, op basis waarvan alle

Matthäus Wuczowski (Nports), Jan Lutz (Port of Brunsbüttel), Jesper Jørgensen (Port of Esbjerg), Uwe von Bergen (Bremen Ports) and Arjen Bosch (Dutch Wadden Sea ports)

Waddenzeehavens worden uitgenodigd.

Er moet nog wel gezocht worden naar financiering van de Nederlandse bijdragen om het samenwerkingstraject van de grond te krijgen.

[3d Update Wadden Sea Board UNESCO ports]

[3e Minutes Trilateral meeting Port of Brake]

[3f Letter of Intent WS Ports]

Mondelinge terugkoppeling van de resultaten van de aanbeveling over Trilaterale havensamenwerking:

- **Willen de havens ingaan op de uitnodiging van de Letter of Intent?**
- **Steunt de Raad het voorstel om bij de regeringsconferentie 2018 in Harlingen een trilaterale havenvisie te presenteren?**
- **Bespreking van financieringsmogelijkheden trilaterale samenwerking.**

Programma Building with Nature Waddenzeehavens

1. Slibmotor Koehool (bij haven Harlingen)

Het experimenteren met baggerslib als bouwstof voor natuurontwikkeling is in volle gang.

2. Marconi Buitendijks Delfzijl

Gemeente Delfzijl heeft RWS opdracht verleend om de aanleg van de kwelders en het vogeleiland aan te besteden. Dat maakte het mogelijk om werk met werk te maken door gelijktijdig de verruiming van de vaargeul Eemshaven – Noordzee aan te besteden. Ook werd de aanbesteding

gecombineerd met de aanleg van een vogeleiland bij de Eemshaven. De aanbesteding is succesvol verlopen. Op 27 oktober vond de starthandeling plaats.

Als de uitvoering gereed is, zal EcoShape met IMARES op de kwelders verschillende natuurontwikkelingsexperimenten uitvoeren. Ook dit project is onderdeel van Programma *Building with Nature* Waddenzeehavens.

3. Haven- en natuurontwikkeling Den Helder

De voorzitter heeft een bijeenkomst geleid die tot doel had om de meest direct betrokken regionale partners meer in gezamenlijkheid achter de voorgestelde oplossingsrichting te krijgen. De bijeenkomst leverde brede steun voor het project op en oplossingsrichtingen voor de financiering. De gemeente en de haven gaan een projectgroep instellen.

Algemene toelichting:

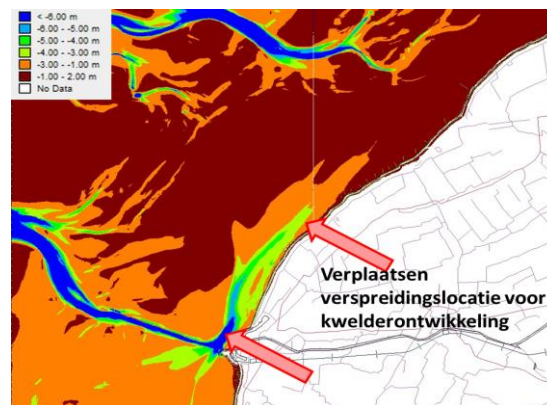
- **Koehool bij Harlingen (EcoShape)**
- **Marconi (gemeente Delfzijl/Rijkswaterstaat)**
- **Haven- en natuurontwikkeling Den Helder (gemeente/Port of Den Helder)**

Gelegenheid om ervaringen uit te wisselen.

Duurzaam havenbedrijf

1. Naar een Kennisplatform Oliebestrijding Waddenzee

Op uitnodiging van de Waddenzeehavens maakten Rijkswaterstaat, de *Spill Response Group Holland* (SRGH^[1]) en Hogeschool van Hall Larenstein afspraken voor samenwerking.

Start werk kwelderlandschap

Op donderdag 27 oktober is het startschot gegeven voor het uitdiepen van de vaargeul tussen de Eemshaven en de Noordzee. Daarmee startte ook de aanleg van een kwelderlandschap met een vogelbroedeiland voor de kust van Delfzijl ter hoogte van de Handelskade Oost. Het materiaal dat vrijkomt bij de vaargeulverdieping – zand en keileem – vormt de basis van dit kwelderlandschap en twee broedeilanden, een bij Delfzijl en een nabij de Eemshaven.

De handen ineen: (v.l.n.r.) Patric Brouns, gedeputeerde provincie Groningen; Sieben Poel, HID Rijkswaterstaat; Jan Huijberts, directeur Van den Herik; prof. dr. ing. H.H. Witte, Präsident der Generaldirektion Wasserstraßen und Schifffahrt (Bonn) en Emskommissar und Vorsitzender der deutschen Delegation; Gerard Beukema, burgemeester van Delfzijl.

^[1] Since 2005, the Spill Response Group Holland represents Dutch companies and organizations supplying equipment, services and expertise for all aspects of marine, inland waters and coastal pollution control worldwide.

De stand van zaken is als volgt:

- In de werkconferentie van 20 juni is een workshop *Oil recovery* gehouden.
- Op 16 november 2016 organiseerde SRGH een landelijke scenariobijeenkomst, waarin ook de Waddenzee is opgenomen. Bij die gelegenheid werd ook afscheid genomen van Wierd Koops, lector Maritiem, Marien, Milieu en Veiligheidsmanagement, die met pensioen ging.
- RWS gaat begin 2017 samen met de noordelijke hogescholen een start maken met het kennisnetwerk. Het idee is om zogenaamde *Living Labs* op te zetten, waarbij studenten en docenten van de hogescholen periodiek vragen uit het werkveld krijgen en daarvoor naar oplossingen zoeken. Ook het bedrijfsleven zal hierbij betrokken worden. Hiervoor stemt RWS af met de SRGH.
- Het projectteam Veiligheid bieden, veiligheid (VBVK) krijgen :
 - stelt in overleg met betrokken gebiedsbeheerders en overheden verschillende inzetplannen op, zo ook voor de Waddenzeehavens. Daarbij wordt bekeken waar potentiële vervuilingbronnen zitten en welke maatregelen getroffen kunnen worden om effecten daarvan zoveel mogelijk te reduceren;
 - onderzoekt verschillende bestrijdingsmethoden in ondiepe, snelstromende en droogvallende delen. RWS zal hier in haar oliebestrijdingsstrategie rekening mee houden en ondertussen innovaties blijven stimuleren om voor deze gebieden methoden en middelen te ontwikkelen.

[3g Symposium Oliebestrijding]

Gelegenheid voor reflectie op de stand van zaken.

2. Intentieverklaring Dark sky

Tijdens de werkconferentie van 20 juni jl. werd in de workshop *Opportunities for ports AND the Wadden Sea* dieper ingegaan op de mogelijkheden om bij keuzen voor verlichting rekening te houden met natuurdoelen. Brugt Hoogland, bestuurslid van *Feel the Night*, vroeg in de plenaire discussie aandacht voor het belang van duisternis. Nadien vroeg Programma Naar een Rijke Waddenzee, die de opstelling van de verklaring begeleidde, of onze voorzitter de *Dark Sky*-verklaring zou willen ondertekenen. Op verzoek van meerdere leden van de Raad is de voorgelegde verklaring aangepast met passages die het belang van verlichting onderkent voor veiligheid en economische bedrijvigheid.

Om de ambities kracht bij te zetten worden, vooruitlopend op het uitvoeringsprogramma, al maatregelen genomen om de duisternis te versterken. Hiertoe bezoekt een lichttechnicus op kosten van PRW/FtN alle ondertekenaars om binnen de eigen organisatie/omgeving te inventariseren hoe verlichting kan worden teruggedrongen en afspraken te maken over mogelijke maatregelen t.b.v. lichtreductie (quick-wins). Als tegenprestatie implementeert iedere ondertekenaar minimaal één quick-win voor 2018.

[3h Dark Sky verklaring]

Gelegenheid voor reflectie op de betekenis van de Dark Sky verklaring

Specialisatie

Destijds schreef de Raad (en CWN) een steunbrief voor het project Algen-schelpdier proefboerderij. De opzet heeft een schaal die aansluit bij economische exploitatie. Door te kiezen voor zoute algen ontstaat de mogelijkheid om ook te experimenteren met de teelt van zilte waddenproducten.

Het kostte de initiatiefnemer (Bert Knol) de nodige tijd om de financiering rond te krijgen, maar de proefboerderij draait nu goed. De teelt van schelpdieren en wadpieren is nog in voorbereiding. Verder heeft de initiatiefnemer het plan opgevat om te komen tot 100 ha algenkweek. Om deze ambitie te realiseren heeft hij de secretaris en de voorzitter van de Economic Board Groningen (Emme Groot) uitgenodigd om te reflecteren op deze ambitie.

Terugkoppeling over de stand van zaken

4. Structuurvisie Waddenzee

Beleidsverkenning SVW

De huidige Structuurvisie Waddenzee (SVW, voorheen PKB-Waddenzee) loopt tot begin 2017 en is in 2015 geëvalueerd. Onlangs is de planperiode van de SVW verlengd tot eind 2018. De Minister van I&M en de staatssecretaris van EZ bereiden samen met de regio een beleidsverkenning voor naar de formulering van toekomstig beleid voor de Wadden. Dat beleid zal zijn beslag krijgen in het nieuwe instrumentarium van de Omgevingswet in 2019 (zie paragraaf 1.1 van deel 1 van de Beleidsverkenning). De Beleidsverkenning zal in februari/maart 2017 worden afgerond. Daarvóór zal de conceptrapportage van de Beleidsverkenning nog op 8 december en 26 januari worden besproken in het RCW.

Voor de beleidsverkenning stelde de I&M-projectleider Willem Kattenberg een werkgroep Waddenzeehavens Structuurvisie in, bedoeld voor het leveren van specifieke haven inbreng. De werkgroep bestaat uit medewerkers van havens, havengemeenten, bedrijvenverenigingen, natuurbescherming en de projectleider zelf. Op 21 september vond de tweede werkgroep bijeenkomst plaats, waarin de zogenaamde 40%-versie van de Beleidsverkenning is besproken.

De deelnemers hebben volop inbreng kunnen leveren tot op het niveau van de individuele regels uit de voormalige PKB. Naar aanleiding van deze bijeenkomst heeft de secretaris namens het programmateam Waddenzeehavens – op een hoger abstractieniveau – schriftelijk gereageerd.

Later is een 70%-versie in de klankbordgroep SVW besproken (in de klankbordgroep zitten alle maatschappelijke geledingen). Naar aanleiding van deze bijeenkomst stuurde de secretaris reactie naar het projectteam.

Bijgaand treft u ter bespreking de zojuist verschenen 80%-versie aan, die op 29 november ook in de Klankbordgroep is geagendeerd. Al met al is er ruime gelegenheid geweest voor inbreng vanuit de havengeledingen. Ook is veel van hun inbreng herkenbaar teruggekomen in de uiteindelijke tekst.

Projectleider Willem Kattenberg is gevraagd in de Raad het beleidstraject zoals dat nu is voorzien toe te lichten (zie de I&M notitie **4a Planning - Beleid Waddengebied 2016-2018 - 22-11-16**). Daarna zal Karsten Schipperheijn van Bureau P2 de 80%-versie presenteren. **Hij zal zich richten op de kernconclusies en kernaanbevelingen uit de managementsamenvatting, met name op paragraaf 1.4 en 1.5 van deel 1 (blz. 15 t/m 22).**

Veel van wat Programma Waddenzeehavens heeft inbracht is overgenomen en de luisterende opstelling van I&M wordt bijzonder gewaardeerd.

In reactie op de 80%-versie brengt Programma Waddenzeehavens het volgende in tijdens de Klankbordgroep op 29 november:

Wat staat vermeld onder de 'Overige punten' zou in de ogen van het programmateam eigenlijk de kern van de beleidsverkenning moeten vormen:

10.1 Maak gebruik van het zelfoplossend vermogen van de samenleving. De ervaring met de Waddenzeehavens leert dat daarmee de meeste vooruitgang wordt geboekt. Resultaten waar partijen er samen uitkwamen zijn tot nu toe de meest aansprekende (E&E/Marconi, *Dark Sky*, Investeringskader Waddenfonds, Algen-schelpdier proefboerderij, etc.).

10.2 Denk groot. Grotere natuurdoelstellingen die andere sectoren raken, redden het vaak niet in het maatschappelijk debat. Daar waar gelijktijdig zowel winst voor socio-economische factoren als voor natuur wordt geboekt, blijken grote ambities realiseerbaar. Het shoppen bij financiële potjes werkt enorm vertragend en frustrerend. Daarom is gepleit voor een jaarlijks MIRT-overleg voor het Waddengebied, waarin de Waddenpartners kunnen besluiten om hun financiën gezamenlijk in te zetten voor grote programma's.

10.3 Doorbreek probleembagatellisering en probleemvergroting. Deze discussie is herkenbaar, maar wetenschappelijk onderzoek kan hier wel degelijk een rol in spelen. De Waddenacademie was hiervoor bedoeld. De Waddenacademie heeft in hoge mate een agenderende rol, maar geeft nagenoeg geen sturing op onderzoeksbudgetten. Zo publiceerde de Waddenacademie na circa acht jaar op ieders aandringen een voorstel om meer inzicht te krijgen in de slibhuishouding van de verschillende kombergingsgebieden van de Waddenzee. Vervolgens blijft het daarbij, omdat alleen naar de bestaande budgetten van (vooral) RWS wordt gekeken. Sturing via EZ (WUR) en OC&W wordt niet benut. Daar zou een structurele voorziening voor moeten komen.

10.4 Dat compensatie weinig oplevert is een bagatellisering van de mogelijkheden. Dat hier grote kansen worden gemist, is onderzocht bij de compensatie bij de Eemscentrales: tientallen miljoenen euro's waar veel natuurwinst mee geboekt had kunnen worden (zie evaluatierapporten). Een ander voorbeeld in het klein is vismigratie in het Balgzandkanaal, die al twintig

jaar onbespreekbaar was. Het thema werd lokaal bespreekbaar toen het werd gekoppeld aan het project *Building with nature* haven Den Helder.

Er zijn ook enkele steeds terugkerende discussiepunten:

3 De noodzaak tot **aanscherpen van het huidige kader voor Landschap**, met betrekking tot bebouwing op voor de haven bestemde terreinen is van meet af aan ontkend. Ook hier zal een dialoog meer opleveren dan de nu gekozen dreiging met aanscherpen van het vigerende kader.

6 Het metakader zou ook moeten gelden voor havenontwikkeling, zoals wordt voorgestaan in de **Building with Nature projecten** (bijvoorbeeld Den Helder, Balgzand en vismigratie Kop van Noord Holland)

9.3 Door een deel van de havens wordt kritisch gekeken naar **herbegrenzing**. Dit zal ook sterk afhangen hoe dit bijdraagt aan bijvoorbeeld het succesvol omgaan met de bovenstaande tien 'Overige punten'.

[4a Planning - Beleid Waddengebied 2016-2018 - 22-11-16]

[4b Beleidsverkenning SVW - deel 1 versie 3-0 - 22-11-16]

[4c Beleidsverkenning SVW - deel 2 versie 3-0 - 22-11-16]

[4d Reactie Waddenzeehavens SVW beleidsverkenning 40 pct]

[4e Reactie Waddenzeehavens SVW beleidsverkenning 70 pct]

**Ministerie I&M schetst het overall proces (zie detailplanning).
Bureau P2 licht de beleidsverkenning toe (zie managementsamenvatting)**

- **Gelegenheid voor inbreng op kernconclusies en kernaanbevelingen (blz. 15 t/m 22).**
- **Gelegenheid voor inbreng over passages buiten de kernboodschap.**

Waddenzeehuisberaad

De Raad plaatste in de vorige bijeenkomst meerdere kritische kanttekeningen bij de conceptrapportage van het Waddenzeehuisberaad.

Op voorspraak van Sieben Poel (conform afspraak vorige Raad), vond een aantal gesprekken plaats met de Waddenacademie (Jouke van Dijk en Klaas Deen) en later ook met Programma Rijke Waddenzee (Hendrikus Venema) en de secretaris van de Raad. In deze gesprekken zijn de kritiepunten van de Raad erkend, of door een toelichting weggenomen. De teksten zijn daar in het eindrapport op aangepast.

In de gesprekken is ook aandacht besteed aan de polariserende werking van het Waddenzeehuisberaad. Daarom nodigde de Waddenacademie de havens op 21 september uit voor een bijeenkomst met Programma Rijke Waddenzee en I&M. Dit was de eerste bijeenkomst van de Waddenacademie die specifiek bedoeld was voor havens. Voor de havens was het belangrijk dat de Waddenacademie erkende dat ze nog geen onderzoek naar de economie van havens had uitgevoerd en dat de Waddenacademie aanbood om daar advies over uit te brengen. Ook bood de Waddenacademie Programma Waddenzeehavens aan om een opinie-artikel te schrijven in hun column ruimte van het Fries Dagblad. Deze gesprekken zijn vruchtbaar geweest.

Het voorstel is om advies te vragen over de economische aspecten uit het programma dat de Raad voor het Waddenfonds heeft geschreven (zonder de

bedragen die aan het Waddenfonds zijn voorgesteld). De concrete opdracht wordt in een brief toegelicht.

[4f Ambitie uit programma UNESCO havens Waddenfonds]

[4g Artikel havens Fr Dagblad]

Toelichting secretaris:

- **Gaan de leden van de Raad akkoord met een adviesaanvraag over de economische ambitie uit het programma UNESCO havens ?**
- **Zijn er suggesties voor de opdrachtbrief ?**

5. Waddenfonds

Investeringskader Waddengebied

Het Waddenfonds subsidieerde in de afgelopen jaren vooral op basis van aanvragen voor individuele projecten. Voor de periode 2017-2026 is circa 150-180 miljoen euro beschikbaar voor majeure opgaven, waarvoor de drie Waddenprovincies nu een 'Investeringskader Waddengebied 2017-2026' voorstellen.

Op een eerdere versie heeft de secretaris schriftelijk gereageerd, in lijn met het in de Raad besproken programma UNESCO havens, met de bekende hoofdlijnen:

1. Specialiseren op basis van 'natuurlijke' economische kracht
2. Verduurzamen havenbedrijf, geborgd via EcoPorts
3. Havenontwikkeling hand in hand laten gaan met natuurontwikkeling (*Building with Nature*)

Daarna is uitgebreid overleg gevoerd met het projectteam Investeringskader, over het eerder door de Raad aangeboden programma. Ondertussen hebben de provincies het Investeringskader grondig aangepast en veel suggesties overgenomen, met passende financiële indicaties. Op 14 september jl. organiseerden de provincies een informatieve bijeenkomst met de geconsulteerde partijen voor de Statenleden. Daaraan namen ook enkele leden van de Raad en programmateam Waddenzeehavens deel. Men was unaniem positief over het Investeringskader en onze voorzitter heeft daarover een brief aan u voorgelegd en de provinciale staten verstuurd.

[5a Investeringskader-Waddengebied-2016-2026]

[5b Steunbrief Investeringskader 2016-2026]

Wil de gedeputeerde reflecteren en vooruitblikken op het Investeringskader en Waddenfonds ?

6. Samenwerken met Coalitie Wadden Natuurlijk

De secretarissen van de Coalitie Wadden Natuurlijk (de natuurorganisaties) en de Raad maakten een voorstel om te bezien of beide organisaties tot een gezamenlijke ambitie voor het Waddengebied kunnen komen. Zij gebruikten daarvoor van de haven inbreng voor de klankbordgroep en een groslijst van onderwerpen, die ten grondslag lag aan het gesprek met de Waddenacademie.

- Laag hangend fruit: doe meer met natuur in en om havens, in combinatie met toerisme (excursies op haventerreinen en in de Waddenzee).
- Ga aan de slag met het thema "Denk groot". Denk bijvoorbeeld aan de bijdrage die havens kunnen leveren aan de slibvraagstukken, een

gezamenlijk voorstel voor het organiseren van monitoring of Building with Nature Den Helder Balgzandgebied en Kop van Noord-Holland.

- Ga er samen voor staan en werk de onderwerpen met zorg en vasthoudendheid uit.

Hou een brainstorm over gezamenlijke kansen met medewerkers van havens en natuurbescherming begin 2017 ter voorbereiding van een gezamenlijke bijeenkomst tussen CWN en de Raad voor (voorjaar 2017).

[6a Waddenacademie groslijst]

- *Is er meer laag hangend fruit ?*
- *Zijn er thema's die zich leven voor "Denk groot"?*
- *Zijn de Leden van de Raad bereid om een middag en avond te reserveren voor een bijeenkomst met het CWN, gevolgd door de Raad ?*

7. Planning

Het voorstel is de planning van de Raad af te stemmen met de Coalitie Wadden Natuurlijk. It Fryske Gea heeft de Raad destijds uitgenodigd, maar het is agenda-technisch nooit gelukt een datum af te spreken. Voorstel is dat CWN in de ochtend vergadert, dat er in de middag een gezamenlijke bijeenkomst is, en dat de Raad het gebruikelijke diner parlant in de avond houdt.

Bijgevoegde documenten

- 1a Routebeschrijving Landgoed Oranjewoud
- 1b SBB brochure Oranjewoud

2a Verslag RvA 11 dd 20 juni 2016

- 3a Programmaplan PRW 2015-2016 [link → https://dl.dropboxusercontent.com/u/56094007/3a%20Programmaplan%20PRW%202015-2016.pdf](https://dl.dropboxusercontent.com/u/56094007/3a%20Programmaplan%20PRW%202015-2016.pdf)
- 3b Uitnodigingen Werkateliers Innovatie en Natuurdoelen
- 3c Report Trilateral Conference UNESCO ports June 20 2016
- 3d Update Wadden Sea Port Cooperation
- 3e Minutes Trilateral meeting port of Brake
- 3f Letter of intent WS ports
- 3g Symposium Oliebestrijding
- 3h Dark Sky verklaring

- 4a Planning - Beleid Waddengebied 2016-2018 - 22-11-16
- 4b Beleidsverkenning SVW - deel 1 versie 3-0 - 22-11-16
- 4c Beleidsverkenning SVW - deel 2 versie 3-0 - 22-11-16
- 4d Reactie Waddenzeehavens SVW beleidsverkenning 40 pct
- 4e Reactie Waddenzeehavens SVW beleidsverkenning 70 pct
- 4f Ambitie uit programma UNESCO havens Waddenfonds
- 4g Artikel havens Fr Dagblad

- 5a Investeringskader-Waddengebied-2016-2026
- 5b Steunbrief Investeringskader 2016-2026

6a Waddenacademie groslijst

